

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.10.2008, sp. zn. 20 Cdo 273/2007, ECLI:CZ:NS:2008:20.CDO.273.2007.1

Číslo: 72/2009

Právní věta: Soudní exekutor porušil zákon při provedení dražby, jestliže v dražebním jednání udělil k nemovitosti příklep, ačkoliv pohledávka, její příslušenství a částka odpovídající odůvodněným nákladům exekuce již byly na základě jiných exekučních příkazů vymoženy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.10.2008

Spisová značka: 20 Cdo 273/2007

Číslo rozhodnutí: 72

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Exekuce, Výkon rozhodnutí

Předpisy: § 258 odst. 1 předpisu č. 99/1963Sb.

§ 263 odst. 2 předpisu č. 99/1963Sb.

§ 268 odst. 1 písm. g) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 28 předpisu č. 120/2001Sb. ve znění do 14.5.2006

§ 336k odst. 3 písm. g) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 47 odst. 1 předpisu č. 120/2001Sb. ve znění do 14.5.2006

§ 47 odst. 2 předpisu č. 120/2001Sb. ve znění do 14.5.2006

§ 52 odst. 2 předpisu č. 120/2001Sb. ve znění do 14.5.2006

§ 58 odst. 2 předpisu č. 120/2001Sb. ve znění do 14.5.2006

§ 69 odst. 2 předpisu č. 120/2001Sb. ve znění do 14.5.2006

§ 87 odst. 1 předpisu č. 120/2001Sb. ve znění do 14.5.2006

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením ze dne 8. 6. 2004 soudní exekutor JUDr. L. Z. udělil příklep k budově č. p. 382 na pozemku parc. č. 655 a pozemku parc. č. 655 v katastrálním území S. L. (list vlastnictví 1724) oprávněnému (vydražiteli), jemuž uložil v určené lhůtě zaplatit nejvyšší podání 2 373 400 Kč, na které započtl složenou jistotu 1 200 000 Kč.

Usnesením ze dne 8. 6. 2004 soudní exekutor JUDr. L. Z. udělil příklep k budově č. p. 37 na pozemku parc. č. 486 a pozemku parc. č. 486 v katastrálním území O. (list vlastnictví 1132) oprávněnému (vydražiteli), jemuž uložil v určené lhůtě zaplatit nejvyšší podání 1 331 900 Kč, na které započtl složenou jistotu 700 000 Kč.

K r a j s k ý s o u d v Brně usnesením ze dne 3. 5. 2006, k odvolání povinné a jejího manžela obě rozhodnutí změnil tak, že se vydražiteli příklep k označeným nemovitostem neuděluje, a rozhodl o nákladech řízení. Porušení zákona při nařízení dražebního jednání (§ 336k odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů) shledal odvolací soud ve dvou skutečnostech. První z nich je postup exekutora, který vydal dražební vyhlášku „v okamžiku, kdy již byla ... vymožena částka 91 743 Kč,“ z níž na pohledávku s příslušenstvím připadlo 49 313,90 Kč; zůstatek, tj. 42 429,10 Kč, stačí k uspokojení exekutorových nákladů, resp. těch, které odvolací soud uznal za oprávněné. Okolnost, že usnesení o změně termínu dražby nebylo povinné a jejímu manželovi doručeno tak, aby byla zachována minimální lhůta k přípravě (§ 115 odst. 2 o. s. ř.), představuje podle odvolacího soudu - druhé - porušení zákona.

V dovolání - ohlašuje všechny v zákoně uvedené dovolací důvody - oprávněný podle obsahu podání ve skutečnosti vytýká, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.). Pro zastavení exekuce nejsou podle dovolatele splněny podmínky, neboť „oprávněnost neuhrazeného nároku“ byla prokázána. Exekutor nepochybil, provedli dražbu, protože proti povinné vedou další exekuce jiní oprávnění a i v daném exekučním řízení přihlásili věřitelé své pohledávky v celkové výši 5 922 573 Kč. Dovolatel upozornil na to, že nebyl vydán „pravomocný příkaz k úhradě nákladů exekuce,“ a povinnou, která „se nesnažila dobrovolně své dluhy efektivně řešit,“ obvinil z výkonu práv v rozporu s dobrými mravy. Navrhl, aby dovolací soud rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z odůvodnění:

Dovolání, přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a), § 238a odst. 1 písm. e), odst. 2 o. s. ř., není důvodné.

Podle ustanovení § 336k odst. 3 o. s. ř. odvolací soud usnesení o příklepu změnil tak, že se příklep neuděluje, jestliže v řízení došlo k takovým vadám, že se odvolatel nemohl zúčastnit dražby, nebo jestliže byl příklep udělen proto, že při nařízení dražebního jednání nebo při provedení dražby došlo k porušení zákona. Ustanovení § 219a se nepoužije.

V projednávané věci odvolací soud vyšel ze zjištění, jehož správnost dovolatel nezpochybnil, že (pravomocným) usnesením ze dne 3. 5. 2002, Okresní soud Brno - venkov nařídil k vymožení pohledávky 40 000 Kč s 6% úroky za rok od 1. 9. 2000 do zaplacení, směnečné odměny 133 Kč a nákladů předcházejícího řízení ve výši 1610 Kč exekuci, jejímž provedením pověřil JUDr. L. Z. Exekutor v rámci provádění exekuce prodejem nemovitostí vydal 6. 4. 2004 dražební vyhlášku, jíž nařídil dražební jednání na den 11. 5. 2004; usnesením ze dne 10. 5. 2004 změnil termín dražby na 8. 6. 2004. Před vydáním dražební vyhlášky, konkrétně k 24. 3. 2004, již bylo vymoženo 91 743 Kč, z níž na pohledávku s příslušenstvím, směnečnou odměnu a náklady nalézacího řízení připadlo 49 313,90 Kč. Oprávněnému náklady v exekučním řízení nevznikly. Z exekučních nákladů, které exekutor specifikoval, určil odvolací soud za oprávněné a podložené částku 16 697 Kč.

S přihlédnutím k době vydání napadeného rozhodnutí vychází dovolací soud ze zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění zákonů č. 6/2002 Sb., 360/2003 Sb., 279/2003 Sb., 53/2004 Sb., 257/2004 Sb., 284/2004 Sb., 499/2004 Sb., 377/2005 Sb., 501/2004 Sb., 57/2006 Sb., 70/2006 Sb. a 79/2006 Sb., tj. ve znění účinném do 14. 5. 2006 (dále jen „zákon č. 120/2001 Sb.“).

Vydáním usnesení, jímž soud nařídil exekuci, a jeho doručením exekutorovi se exekuční řízení dostává do fáze vlastního provádění; jde-li o vymožení peněžitého plnění, provede se exekuce po

právní moci usnesení o jejím nařízení způsoby uvedenými v § 59 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb. Na rozdíl od soudního výkonu rozhodnutí lze exekuci v jednom exekučním řízení provést více způsoby, popřípadě i všemi zákonem stanovenými způsoby, a to současně nebo postupně, nepostačuje-li jeden z těchto způsobů k uspokojení oprávněného (§ 58 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb.). S každým exekučním příkazem postihujícím majetek povinného jsou spojeny účinky nařízení výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu (§ 47 odst. 1, 2 zákona č. 120/2001 Sb.).

Nestanoví-li zákon jinak, je exekutor oprávněn vykonat všechny úkony, které občanský soudní řád a další právní předpisy jinak svěřují při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavateli nebo jinému zaměstnanci soudu; úkony exekutora se považují za úkony soudu (§ 28, § 52 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb.). Provádění exekuce prodejem nemovitosti se (přiměřeně) řídí ustanoveními občanského soudního řádu upravujícími výkon rozhodnutí tímto způsobem (srov. § 69 zákona č. 120/2001 Sb.). Na základě exekučního příkazu prodejem nemovitosti exekutor vydá usnesení o ceně, nařídí dražební jednání, uskuteční dražbu, vydá usnesení o příklepu, po jeho právní moci se podílí na přípravných úkonech pro rozhodnutí soudu o rozvrhu a podle pravomocných rozvrhových usneseníh vyplácí částky přiznané věřitelům.

Pro vymožení téže pohledávky může probíhat více řízení o výkon rozhodnutí, jež se liší toliko způsobem výkonu (srov. 258 odst. 1, § 263 odst. 2 o. s. ř.). Plnění vydobyté v jednom z nich vede k faktickému ukončení výkonu, v němž se tak stalo, pro ostatní pak zakládá důvod k jejich ukončení zákonem předpokládanou formou, tj. zastavením výkonu podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř. Obdobně tomu je v exekučním řízení, v němž exekutor vydal více exekučních příkazů postihujících různé majetkové hodnoty; i v těchto případech dospěla soudní praxe k tomu, že exekuce prováděné těmi způsoby, které k vymožení pohledávky s příslušenstvím a nákladů exekuce nevedly, je třeba zastavit (srov. stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn. [Cpjn 200/2005](#), uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 4/2006 pod č. 31, bod IV., usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2007, sp. zn. [20 Cdo 3516/2006](#), uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 10/2007 pod č. 95). Uvedené závěry jsou ostatně použitelné i podle zákona č. 120/2001 Sb. ve znění novely provedené zákonem č. 347/2007 Sb. (účinné od 1. 1. 2008), samozřejmě za předpokladu, že exekuční příkazy, které k vymožení pohledávky nevedly, exekutor nezruší.

Zatímco o provedení výkonu rozhodnutí se bez dalšího postará soud (§ 265 o. s. ř.), je provedení exekuce po jejím pravomocném nařízení v rukou pověřeného exekutora. Postihne-li různé majetkové hodnoty povinného více exekučními příkazy, přičemž úspěšný – ve smyslu vymožení pohledávky, jejího příslušenství a nákladů exekuce – je jen některý z nich, nesmí exekutor po vynucení povinnosti pokračovat v provádění exekuce na podkladě dalších exekučních příkazů. V takovém případě dá exekučnímu soudu podnět k zastavení exekuce prováděné podle těch exekučních příkazů, které k vymožení plnění nevedly nebo jsou již nadbytečné.

Z výše uvedeného vyplývá, že byly-li pohledávka, její příslušenství a částka, která podle soudu odpovídá odůvodněným nákladům exekutora (§ 87 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb.), vymoženy v tomtéž exekučním řízení na základě jiných exekučních příkazů (nebo v soudním výkonu rozhodnutí), porušil exekutor zákon, pokud po vydání exekučního příkazu prodejem nemovitostí v této exekuci pokračoval, tj. nařídil dražební jednání a udělil k nemovitostem příklep. Není pochyb o tom, že exekuci prováděnou prodejem nemovitosti může soud zastavit i poté, co nemovitost byla v dražbě prodána a vydražitel se stal jejím vlastníkem. Takový postup však efektivní obranu proti provádění exekuce v rozsahu překračujícím vymáhané plnění nepředstavuje, protože úkony, které exekutor v exekučním řízení učinil (tedy i usnesení o příklepu), zastavením exekuce neztrácejí účinnost, takže výsledek dražby zůstává nedotčen.

Na uvedeném závěru nic nemění ani to, že se – za podmínek stanovených v § 336f o. s. ř. – při rozvrhu rozdělované podstaty uspokojuje nejen pohledávka oprávněného (dalších oprávněných), k

jejímuž vydobytí byla exekuce nařízena a způsobem předvídaným v § 59 odst. 1 písm. c) zákona č. 120/2001 Sb. exekutorem prováděna, ale i pohledávky dalších věřitelů povinné, případně další pohledávky oprávněného (dalších oprávněných). Věřitelé, kteří své pohledávky přihlásili, případně oprávněný (další oprávnění) se svými novými pohledávkami, jen participují na rozvrhu rozdělované podstaty; ve prospěch těchto pohledávek však exekuce nařízena nebyla.

Okolnost, že v jiných exekučních řízeních věřitelé vymáhají po povinné pohledávky, je pro posouzení regulérnosti dražby v souzené věci zjevně nerozhodná.

Námítka výkonu práv v rozporu s dobrými mravy (§ 3 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů) nemá v exekučním řízení - obecně - uplatnění, a to nejen v podobě obrany osoby, proti níž se exekuce vede (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2002, sp. zn. [20 Cdo 535/2002](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura 4/2003 pod č. 67, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2005, sp. zn. [20 Cdo 2080/2004](#)), ale i ve vztahu k procesním jednáním takové osoby (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2007, sp. zn. [20 Cdo 2366/2006](#)).

Otázkou, zda nedodržení minimální lhůty stanovené v § 115 odst. 2 o. s. ř. představuje - v souvislosti s udělením příklepu - porušení zákona při nařízení dražby, se již Nejvyšší soud zabývat nemusel; její posouzení totiž na výsledek dovolacího řízení nemůže mít žádný vliv.

Správnost právního posouzení věci se dovolateli uplatněnými argumenty zpochybnit nepodařilo, dovolání je tudíž nedůvodné a Nejvyšší soud je proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), zamítl (§ 243b odst. 2, část věty před středníkem, o. s. ř.).